

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

Kloknerova 26, 148 01 Praha 414

Č. j.: MV-14765-1/PO-OKR-2024

Počet listů: 27

Počet příloh: 1/15

Z P R Á V A

**o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky v oblasti
preventivně výchovné činnosti za rok 2023**

Praha 2024

Zpráva o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen HZS ČR) v oblasti preventivně výchovné činnosti (dále jen PVC) za rok 2023 je zpracována na základě Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR SIAŘ částka 16/2023 k realizaci preventivně výchovné činnosti u Hasičského záchranného sboru České republiky. Vychází z podkladů od jednotlivých pracovních skupin PVC HZS krajů a pracovní skupiny PVC Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR (dále jen MV-GŘ HZS ČR).

Jedním z hlavních cílů HZS ČR v přípravě obyvatelstva na běžná rizika a zvládnání mimořádných událostí v roce 2023 byl návrat k činnostem z oblasti PVC v co největším možném rozsahu. Po razantním útlumu v letech 2020 až 2022, který nastal z důvodu přijatých opatření souvisejících se šířením onemocnění COVID-19 a bezprostředně poté z důvodu zapojení HZS ČR do řešení humanitární pomoci spojené s uprchlickou krizí způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, bylo zejména potřeba aktivizovat realizátory PVC z řad příslušníků a zaměstnanců HZS ČR a dále obnovit spolupráci se všemi subjekty, se kterými HZS ČR v oblasti přípravy obyvatelstva do zmiňovaného období spolupracoval – se školami, veřejnou správou, institucemi, různými organizacemi, firmami i soukromými subjekty.

I. Vyhodnocení hlavních priorit

Plánem MV-GŘ HZS ČR k realizaci PVC pro rok 2023 byly stanoveny tyto hlavní priority:

- a) obnovení aktivit v preventivně výchovné činnosti plánovaných na období 2020 až 2022, které nebyly realizovány z důvodu přijatých opatření souvisejících s činností HZS ČR spojenou s uprchlickou krizí a přijatými opatřeními souvisejícími s šířením onemocnění COVID-19,
- b) při jednotlivých aktivitách PVC klást důraz na informace týkající se přípravy občana/rodiny na evakuaci jako jednoho z hlavních nástrojů sebeochrany,
- c) při jednotlivých aktivitách PVC se zaměřit na přípravu obyvatelstva ve vztahu k dlouhodobým mimořádným událostem vyžadujícím soběstačnost obyvatelstva (příprava dostatečné zásoby potravin, vody, otopu apod.),
- d) při jednotlivých aktivitách PVC seznámit obyvatelstvo s pravidly používání otevřeného ohně v přírodním prostředí ve vztahu k lesním požárům a k extrémnímu suchu.

a) obnovení aktivit v preventivně výchovné činnosti plánovaných na období 2020 a 2022

Přímá činnost v oblasti PVČ byla v roce 2023 oproti předcházejícím rokům 2020–2022 uskutečňována bez omezení. Realizaci PVČ však nadále ovlivňovalo zapojení příslušníků oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS krajů (tedy stěžejních organizátorů a realizátorů PVČ) do řešení humanitární pomoci spojené s uprchlickou krizí kvůli válečnému konfliktu na Ukrajině. Zejména se jednalo o činnosti související se zabezpečením chodu Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině, poskytování ubytování uprchlíkům prostřednictvím informačního systému HUMPO, jejich transport, obsluha telefonních linek pomoci uprchlíkům, distribuce humanitární pomoci a další úkoly.

Aktivity PVČ se dařilo obnovovat, grafy zobrazující počty činností níže dokládají, že stav se postupně vrací na úroveň roku 2019 a let předcházejících, aktuálně je zhruba na 50–75 %.

b) důraz na informace týkající se přípravy občana/rodiny na evakuaci jako jednoho z hlavních nástrojů sebeochrany

U všech aktivit, ať už na úrovni školských zařízení nebo jednotlivých akcí PVČ pro veřejnost, byl kladen důraz na předávání informací ohledně problematiky evakuace – formou prezentací při vyučovacích hodinách, aktivní účasti žáků v rámci projektových dnů nebo taktických cvičení, případně poskytováním informací a předáváním vzdělávacích materiálů při aktivitách pro dospělou populaci aktivního či seniorského věku. Velký důraz byl kladen na tuto oblast také v rámci pravidelného odborného vzdělávání starostů obcí v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Příkladem plnění této priority byla spolupráce HZS Libereckého kraje se stanicí Český rozhlas Liberec. Bylo natočeno a odvysíláno 5 příspěvků k jednotlivým opatřením ochrany obyvatelstva (témata Mimořádné události a krizové stavy, Varování obyvatelstva, Evakuace, Ukrytí a Improvizovaná ochrana).

c) zaměření na přípravu obyvatelstva ve vztahu k dlouhodobým mimořádným událostem vyžadujícím soběstačnost obyvatelstva

Stejně jako u bodu b) evakuace, také problematika přípravy obyvatelstva na dlouhodobé mimořádné události byla zahrnuta do výše uvedených činností. Vzhledem k událostem posledních několika let je pro dospělou populaci toto téma velmi aktuální, je často diskutováno a je cítit zvýšený zájem veřejnosti o informace týkající se zabezpečení rodiny a domácnosti a její soběstačnosti. Příkladem plnění této i ostatních priorit bylo 11 přednášek pro seniory realizovaných HZS Moravskoslezského kraje se zaměřením na prevenci vzniku požárů, zejména používání otevřeného ohně v přírodním prostředí a problematiku žádoucího chování

při mimořádných událostech ve vazbě na evakuaci a soběstačnost obyvatelstva. Přednášek se zúčastnilo 476 seniorů.

d) seznámení obyvatelstva s pravidly používání otevřeného ohně v přírodním prostředí ve vztahu k lesním požárům a k extrémnímu suchu

Se základními pravidly správného chování a nakládání s otevřeným ohněm, a to zejména v přírodním prostředí, seznamovaly HZS krajů obyvatelstvo napříč všemi cílovými skupinami. Témata byla stejně jako u bodu b) zahrnuta do výše uvedených činností.

Příkladem aktivity se zaměřením na ochranu přírodního prostředí a předcházení požárů přírodního charakteru byla celodenní akce Den za obnovu lesa, kterou uspořádaly Lesy ČR ve spolupráci s HZS Jihočeského kraje s účastí cca 800 návštěvníků. U stánku PVČ se občané dozvěděli pravidla používání otevřené ohně, diskutovali s příslušníky o požární prevenci a obdrželi vzdělávací materiály k této problematice.

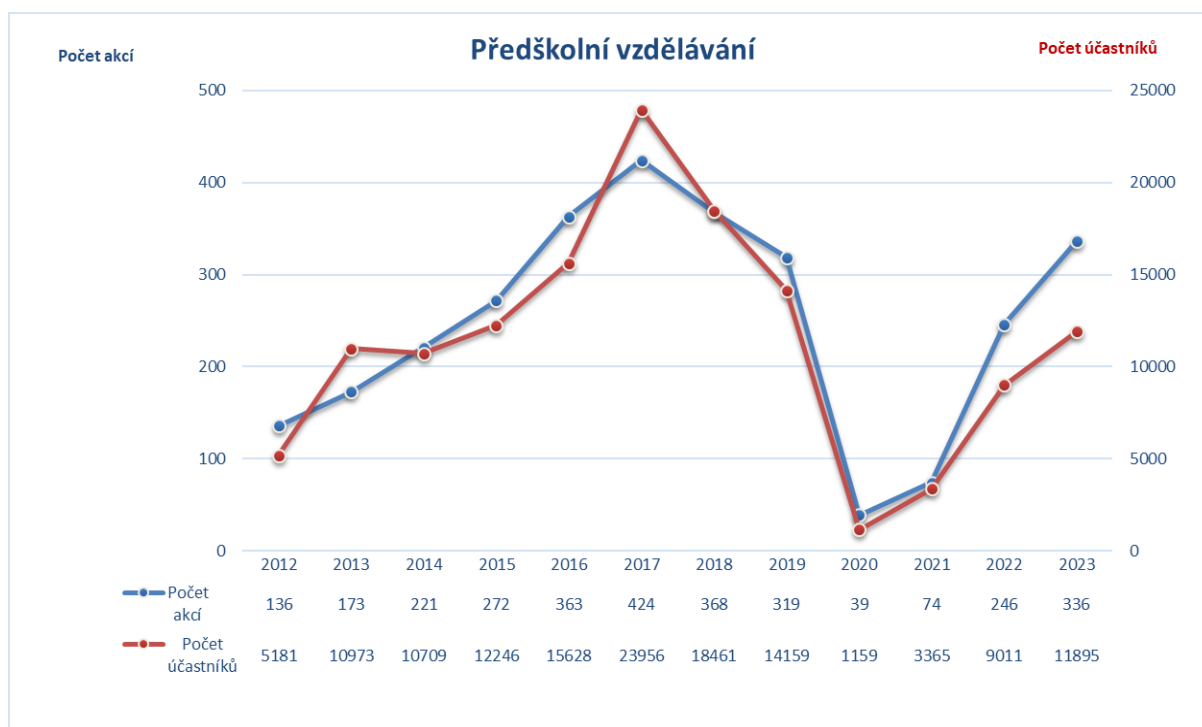
II. Další aktivity v oblastech přípravy obyvatelstva

Vzdělávání dětí, žáků a studentů je pro HZS ČR základním pilířem celé přípravy obyvatelstva a této činnosti věnuje odpovídající prostor a pozornost.

Po více jak dvouletém výrazném omezení přímé podpory výuky Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (dále jen OČMU) byl ze strany škol o spolupráci s HZS ČR velký zájem. Problematické však bylo současné vytížení pedagogických pracovníků nadstandardními úkoly spojenými se zapojením přichozích žáků a studentů z Ukrajiny do vzdělávacího procesu. Z těchto důvodů se obtížně nacházely vhodné termíny pro realizaci přímé podpory výuky OČMU.

Předškolní vzdělávání

V roce 2023 příslušníci navštívili 278 tříd mateřských škol a předškolních zařízení s 10.705 dětmi. Dále v rámci vzdělávacích programů proškolili dalších 58 tříd – 1.190 dětí, což je celkem **336 tříd mateřských škol** a ostatních předškolních zařízení **s 11.895 dětmi**. Počet aktivit a jejich účastníků v rámci přípravy této cílové skupiny zobrazuje graf č. 1.

Graf č. 1 – počet realizovaných aktivit a jejich účastníků v rámci předškolního vzdělávání

Základní a střední vzdělávání

V roce 2023 příslušníci navštívili se svými besedami 480 tříd ZŠ s 27.162 žáky a 158 tříd SŠ s 19.367 studenty. V rámci vzdělávacích programů HZS ČR proškolili dalších 1.599 tříd ZŠ s 36.609 žáky a 44 třídy SŠ s 1.407 studenty, což činilo celkem **2.281 tříd základních a středních škol s 84.545 žáky a studenty.**

HZS ČR se v tomto roce zapojilo do nového projektu Ministerstva dopravy, který je určen studentům středních škol, s názvem **Projektový den s BESIP aneb nultá hodina autoškoly.** Cílem projektu je edukace mladých začínajících řidičů se zaměřením na zásady správného chování v silničním provozu v roli řidiče motorového vozidla. Základními tématy ze strany HZS ČR byl stanoven průjezd vozidel s právem přednosti jízdy (záchranná ulička), zásady správného parkování k umožnění průjezdu záchranářů, linky tísňového volání se zaměřením na správné určení lokace mimořádné události v silničním provozu, rozšíření možností tísňové linky 112 – systém eCall a hašení počínajícího požáru vozidla. V roce 2023 bylo v rámci zmínovaných 88 projektových dnů proškoleny 7.174 studentů.

HZS Královéhradeckého kraje spustil ke konci roku 2023 pilotní část nového projektu **Bezpečná domácnost.** Na 3 ZŠ pro 169 žáků 2. tříd uspořádal přednášku, v jejímž závěru byly žákům předány brožury Bezpečná domácnost a byl jim zadán domácí úkol vyplnit brožuru doma společně s rodiči a vrátit ji k vyhodnocení. Cílem je seznámení žáků s problematikou požární bezpečnosti a dále, prostřednictvím domácího úkolu, zapojení širší rodiny.

HZS Zlínského kraje ve spolupráci se Zlínským krajem a dalšími složkami IZS zorganizoval rozsáhlou akci pro žáky 3. tříd ZŠ Zlínského kraje **Týden bezpečnosti**, kde žáci procházeli jednotlivá stanoviště, poslouchali výklad a plnili různé pohybově-vědomostní úkoly. Celkem se této akce zúčastnilo 811 žáků a jejich pedagogů z 37 ZŠ.

HZS Pardubického kraje se tradičně zapojil do kampaně **Bezpečně do školy**. Ve spolupráci s Krajským úřadem Pardubického kraje, Policií ČR a Zdravotnickou záchrannou službou Pardubického kraje připravil pro zhruba 6.500 prvňáčků dárkový balíček s bezpečnostními, vzdělávacími a zábavnými prvky. Dále se zaměřil u této cílové skupiny na přednášky osvědčeného modelu výuky **Chraň se člověče** pro školská zařízení nacházející se v zónách havarijního plánování a v zónách ohrožení (21 ZŠ a 8 SŠ, celkem 2.180 žáků a studentů). Spolupráce se školami v zónách probíhala i v rámci taktických cvičení, pro které HZS Pardubického kraje v minulých letech zpracoval Karty opatření společensky významných objektů, kterými jsou právě i školská zařízení. Provedl **2 taktická cvičení** zaměřená na únik nebezpečné látky s cílem prověřit činnost pedagogického sboru a vedení škol v zónách. Po skončení cvičení proběhly přednášky na téma únik nebezpečných látek, varování obyvatelstva, improvizovaná ochrana a správné postupy v těchto situacích.

Také HZS Moravskoslezského kraje se věnoval školským zařízením ohroženým úniky nebezpečných látek a realizoval program **Vzdělávání pedagogů, žáků a studentů v zónách ohrožení**. V něm je zahrnuto 107 školských zařízení ohrožených úniky nebezpečných látek ze stacionárních zdrojů rizik a přirozenou povodní. V roce 2023 navštívil v rámci tohoto programu 14 MŠ (26 pedagogů), 26 ZŠ (36 tříd 6. ročníku, 579 žáků) a 9 SŠ (18 tříd 2. ročníku, 400 studentů).

HZS hl. m. Prahy zorganizoval ve spolupráci s dalšími složkami IZS a společností Výstaviště Praha a.s. v areálu Holešovické tržnice akci **Malý hrdina**, které se zúčastnilo cca 900 žáků ZŠ z Prahy 7.

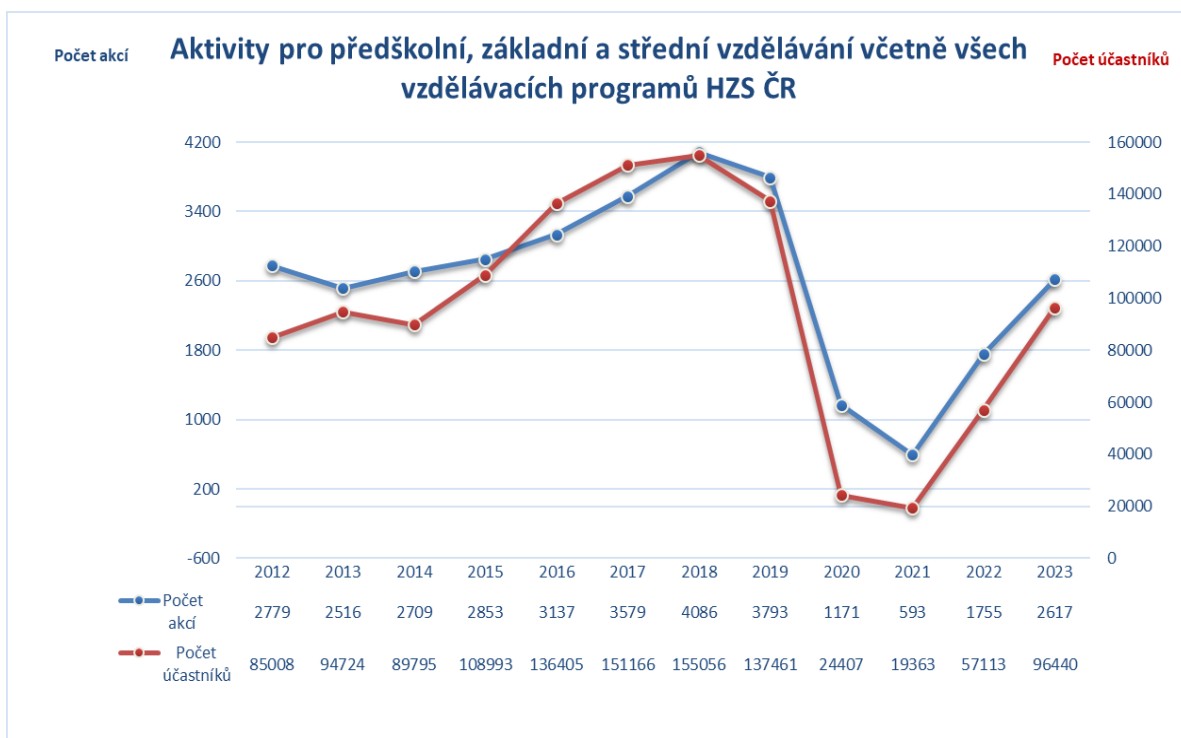
HZS Ústeckého kraje ve spolupráci s Policií ČR pokračoval v dlouhodobém projektu pro studenty posledních ročníků středních škol Ústeckého kraje **Safety Road**. Jednalo se o 2 celodenní akce, kde v rámci přednášek a ukázek základních složek IZS bylo osloveno 260 studentů. Projekt apeluje na bezpečné chování mladých řidičů, využívá prezentaci tragických dopravních nehod v Ústeckém kraji a sdílení zkušeností z těchto zásahů zprostředkované přímo

zúčastněnými hasiči, policisty a záchranáři. Počet vzdělávacích aktivit v rámci zmínovaných projektů a počet jejich účastníků shrnuje Graf č. 2.

Graf č. 2 – Počet aktivit pro základní a střední školy a jejich účastníků

Celkový počet aktivit a účastníků v rámci přípravy školské mládeže zobrazuje Graf č. 3.

Graf č. 3 – Celkový počet aktivit v rámci přípravy žáků MŠ, ZŠ a SŠ

Spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2023 pokračovalo, prostřednictvím Národního pedagogického institutu, ve velkých revizích Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). HZS ČR je členem a konzultantem pracovní skupiny pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví. V průběhu roku 2023 byly zpracovány návrhy očekávaných výstupů vzdělávání za oblast OČMU, ke kterým se vyjádřili konzultanti jednotlivých vzdělávacích oborů. Po vyhodnocení připomínek bude v roce 2024 ke zpracovanému materiálu zahájena veřejná konzultace a měla by být zahájena příprava modelových školních vzdělávacích programů. Zahájení prozatímní dobrovolné výuky podle revidovaných RVP ZV se předpokládá ve školním roce 2025/2026.

Ve školním roce 2022/2023 uskutečnila Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) periodické šetření vzdělávání žáků 9. ročníku základních škol ve vybraných předmětech. Jednou z testovaných problematik byla i OČMU. Šetření se zúčastnilo 6.315 žáků z 201 škol. Testové otázky, které byly tvořeny v úzké spolupráci s MV-GŘ HZS ČR, částečně navazují na starší šetření ČŠI a umožňují alespoň základní posouzení vybraných otázek v čase. Celková úspěšnost žáků v problematice OČMU dosáhla (po odnětí problematiky přípravy občanů k obraně státu, jenž byla homogenním celkem testových otázek) 51 %. Nejvyšší úspěšnost byla zaznamenána na u otázek věnovaných požární ochraně (druhy hasicích přístrojů a jejich použití), naopak nejnižší úspěšnost žáci vykazovali u otázek vyhlásování krizových stavů. U komparovaných otázek z šetření, které se uskutečnilo ve školním roce 2016/2017, došlo k nárůstu úspěšnosti o 2,57 %. Jednalo se především o otázky z oblasti ochrany obyvatelstva (např. chování v případě zaznění varovného signálu, evakuace, atd.). ČŠI na základě výsledků šetření doporučila Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zohlednit poznatky šetření v rámci přípravy revizí RVP ZV a propojovat v RVP související témata napříč vzdělávacími oblastmi i obory. Současně bylo školám doporučeno věnovat ve výuce vysokou pozornost motivaci a zájmu žáků tak, aby sledované předměty vnímali jako zajímavé a také jako užitečné.

Exkurze na hasičských stanicích

V roce 2023 se uskutečnilo **2.434 exkurzí s účastí 63.166 osob**. O tyto aktivity byl vždy velký zájem ze strany škol i veřejnosti. HZS krajů propojují exkurzi na hasičských stanicích s besedou z oblasti požární prevence, ochrany obyvatelstva a IZS vždy přizpůsobenou dané cílové skupině návštěvníků. Počet realizovaných exkurzí a návštěvníků hasičských stanic shrnuje Graf č. 4.

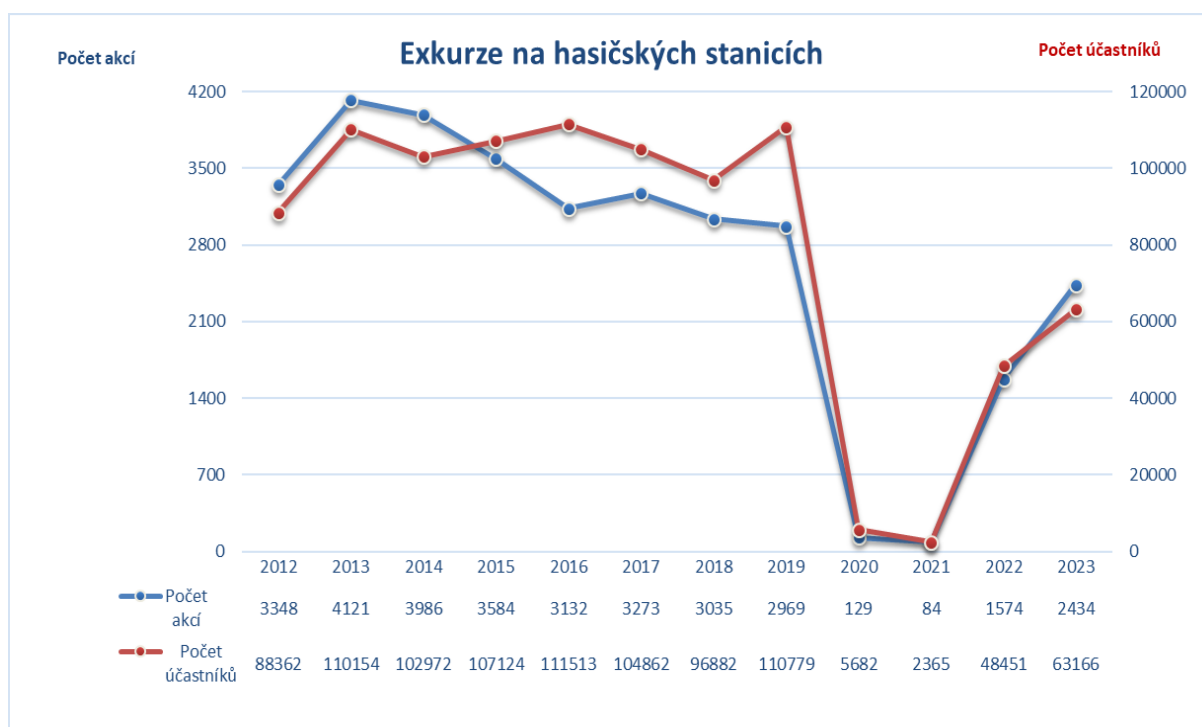
Multimediální učebny

V podpoře přímého vzdělávání dětí, žáků a studentů se osvědčily tzv. multimediální učebny. Postupně počet těchto učeben narůstá a zkvalitňuje se jejich vybavení. Sedm HZS krajů (HZS hl. m. Prahy, Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina) vlastní celkem 13 těchto učeben, které slouží jak školám a jejich pedagogům, tak členům sboru dobrovolných hasičů nebo veřejnosti v rámci preventivně výchovných akcí jako jsou exkurze na stanicích, různé soutěže, besedy či semináře.

HZS Jihočeského kraje v rámci přednášek v učebně zařadil také výukový program ve virtuální realitě zaměřený na řešení mimořádných událostí (např. správné hašení hořícího oleje na pánvi, balení evakuačního zavazadla či výběr správného typu přenosného hasicího přístroje).

I v této oblasti se projevil vliv aktuální situace spojené s válečným konfliktem na Ukrajině, multimediální učebna HZS Středočeského kraje v Kolíně byla upravena na mateřskou školu pro ukrajinské děti, podobně tak i učebna ve Slaném, kde se provoz obnovil před koncem roku.

Postupně také narůstá počet vzdělávacích koutků, které se zřizují na hasičských stanicích, kde není vhodný prostor pro zřízení učebny. Tyto koutky, vybavené názornými pomůckami (např. domečkem rizik, hasičskou výstrojí, přenosnými hasicími přístroji, hlásiči požárů apod.),

Graf č. 4 – Počet exkurzí na hasičských stanicích a jejich návštěvníků

grafikou s tematikou požární ochrany, ochrany obyvatelstva a vzdělávacími materiály, slouží jako podpora příslušníkům při provádění exkurzí.

V roce 2023 proběhlo celkem **468 aktivit** v multimediálních učebnách a vzdělávacích koutcích, kterých se zúčastnilo **14.160 osob**, převážně dětí a mládeže.

Příprava pedagogů, realizace akreditovaných vzdělávacích programů

HZS ČR dlouhodobě usiluje o odpovídající úroveň připravenosti pedagogů k výuce tematiky OČMU ve školách a managementu škol na mimořádné události. Za tímto účelem jsou vytvořeny vzdělávací programy, kurzy a další formy edukační činnosti.

V průběhu roku 2023 bylo realizováno celkem 5 kurzů v rámci vzdělávacího programu **Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – základní/střední vzdělávání**, kterých se zúčastnilo 103 pedagogů.

Vzdělávací program **Příprava škol a školských zařízení na mimořádné události** celkem absolvovalo, v rámci 2 uspořádaných kurzů (HZS Pardubického kraje), 28 pedagogů a školských pracovníků. Při dalších vzdělávacích aktivitách (příklady viz níže) určených pro pedagogické pracovníky, bylo proškoleny 1.446 účastníků.

Na základě novely zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, s platností od 1. září 2023, došlo ke změnám v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávací programy HZS ČR, které byly dosud v tomto systému akreditovány, na základě zmiňované novely, postupně pozbudou akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jelikož implementace problematiky OČMU do školního vzdělávání je jednou z hlavních priorit HZS ČR v oblasti přípravy obyvatelstva, budou neakreditované vzdělávací programy pedagogům a pracovníkům ve školství nabízeny i nadále v nezměněné podobě s tím rozdílem, že si jejich absolvování učitelé nebudou moci vykazovat v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

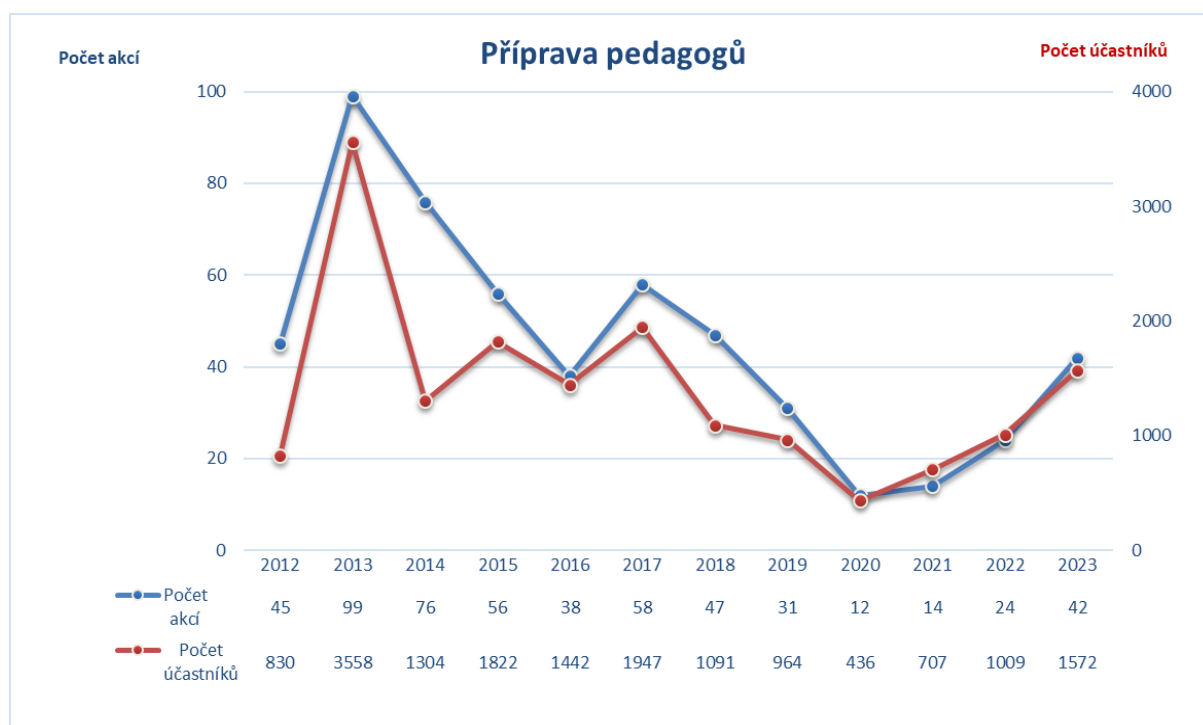
Příklady dalších vzdělávacích aktivit určených pro pedagogické pracovníky:

- významnou aktivitou v oblasti spolupráce s pedagogy ZŠ a SŠ byla prezentace HZS Pardubického kraje na odborné konferenci **Bezpečné klima ve školách Pardubického kraje**, kde 78 ředitelům a pedagogům prezentoval současný přístup HZS ČR k oblasti vzdělávání se zaměřením na OČMU a připravenost škol na řešení mimořádných událostí. Byl zde představen leták *Mimořádné události, příklady a jak postupovat*, který pedagogům v názorných krocích pomůže zvládnout první okamžiky od vzniku mimořádné události;
- HZS Plzeňského kraje dlouhodobě realizuje ve spolupráci s odborem školství a sportu Magistrátu města Plzně pro pedagogy základních škol na území města Plzně vzdělávací

semináře **Mimořádné události a krizové situace a jejich praktické zvládnání**. V roce 2023 uspořádal 12 seminářů pro 518 plzeňských pedagogů;

- u HZS Karlovarského kraje byla příprava pedagogů v roce 2023 zajišťována v areálu Centra zdraví a bezpečí v rámci vzdělávacích programů pro školy se zaměřením na oblast běžných rizik, poskytování první pomoci a mimořádných událostí, kterých se pedagogové účastnili se svými žáky a studenty, čímž si sami osvojili či rozšířili znalosti a dovednosti v těchto oblastech. Tyto programy absolvovalo 510 pedagogů.

Celkem se tedy podařilo oslovit při **42 akcích 1.572 pedagogů a managementu škol a školských zařízení**. Vývoj počtu vzdělávacích akcí a jejich účastníků v rámci přípravy učitelů, v průběhu uplynulých let, je zobrazen v Grafu č. 5.

Graf č. 5 – Počet vzdělávacích akcí a účastníků v rámci přípravy pedagogů

Podpora vzdělávání budoucích pedagogů na vysokých školách

Celkem 9 HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR spolupracovalo v roce 2023 s vysokými, nebo vyššími odbornými školami (celkem 20), podporovalo výuku svou přednáškovou činností, vedením a oponováním závěrečných prací, zajišťováním exkurzí a praxí pro vysokoškolské studenty a také přednáškovou činností pro studenty Univerzit třetího větu. Těmito formami podpory vzdělávání bylo v roce 2023 osloveno celkem **1.080 studentů**.

HZS Olomouckého kraje spolupracoval s VOŠ CARITAS, jejíž studenti se zaměřují na charitativní a humanitární práci. Studenti se v rámci přednášky seznámili s připraveností HZS ČR směrem k nouzovému přežití a vybavením evakuačního střediska, se sklady humanitární

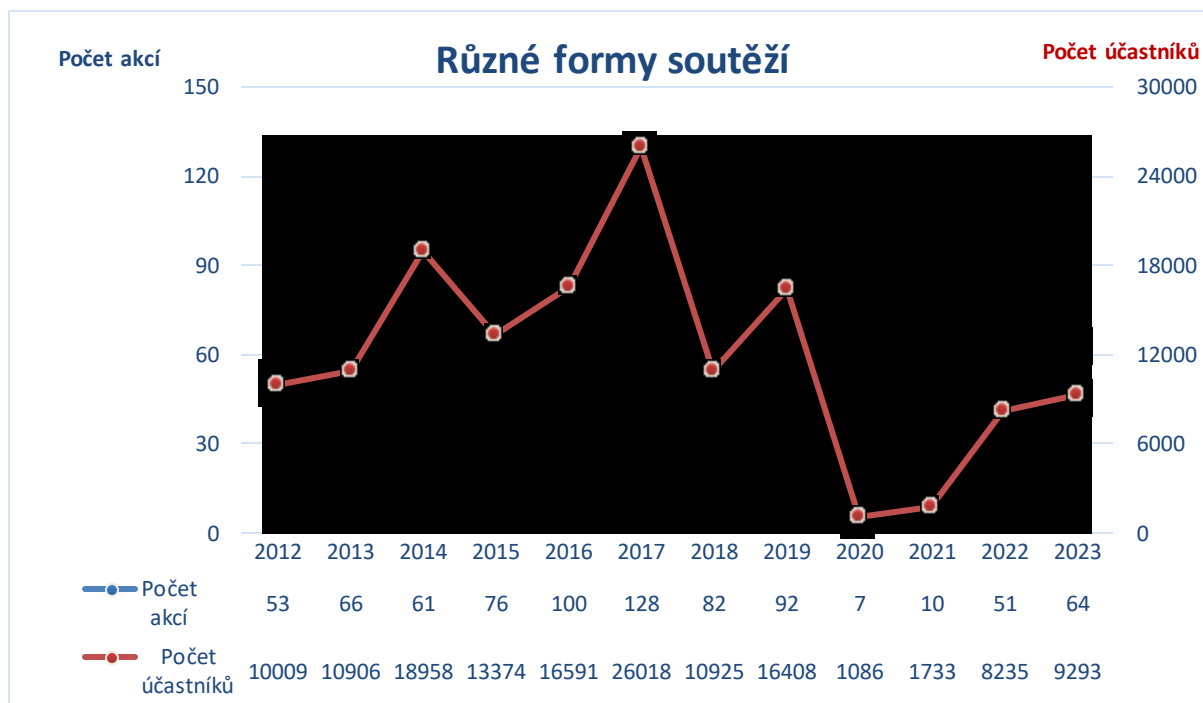
pomocí a s praktickým použitím mapových podkladů v GIS – Geografickém informačním systému HZS ČR. Dále intenzivně spolupracoval s Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Vedl zde vybrané předměty a realizoval týdenní praxe pro studenty oboru Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a ochranu obyvatelstva, které byly zakončeny řešením simulované mimořádné události.

HZS Jihočeského kraje zabezpečoval výuku předmětů Ochrana obyvatelstva a prevence rizik a Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí na **Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích**. Cílem tohoto vzdělávání je připravit budoucí pedagogy na identifikaci rizik a správnou reakci pedagoga a jemu svěřených žáků a studentů předejít nebo zmírnit následky mimořádných událostí. Dále se příslušníci zapojili do výuky předmětů s tematikou požární prevence, IZS, ochrany obyvatelstva a krizového řízení na dalších fakultách Jihočeské univerzity a na Vysoké škole evropských a regionálních studií. Výuku absolvovalo zhruba 530 studentů.

Realizace soutěží

V roce 2023 se podařilo zorganizovat nebo se podílet na **64 různých soutěžích** (vědomostních, pohybově-vědomostních a výtvarných), kterých se zúčastnilo **9.293 soutěžících**.

Jejich počet shrnuje Graf č. 6

Graf č. 6 – Počet realizovaných soutěží a jejich účastníků

Příklady pohybově-vědomostních soutěží:

- HZS Jihočeského kraje uspořádal tradiční největší celokrajskou pohybově-vědomostní soutěž pro žáky ZŠ **Mladý záchranář v akci**. Společně s Policií ČR zadal v prvním kole, které trvalo dva měsíce, na Facebooku a webových stránkách HZS Jihočeského kraje 8 úkolů. Soutěže se v prvním kole zúčastnilo přes 600 žáků. Šest nejlepších týmů z 1. stupně a šest z 2. stupně ZŠ postoupilo do finálového kola, které proběhlo na stanici České Budějovice. Zde soutěžící plnili 8 různých úkolů na stanovištích;
- HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s městem Prostějov uspořádal tradiční pohybově-vědomostní soutěž pro jednotlivce a tříčlenná družstva seniorů **Aktivní senior**, kde na jednotlivých stanovištích senioři plnili vědomostní i pohybové úkoly;
- HZS Zlínského kraje ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Otrokovice a dalšími složkami IZS zorganizoval pro žáky 8. tříd ZŠ celodenní venkovní pohybově-vědomostní soutěž s názvem **Soutěžní den s IZS**. Celkem se této akce zúčastnilo 90 žáků;
- HZS Středočeského kraje ve spolupráci se Spolanou Neratovice a Gymnáziem V. Třebízského uspořádal 6. ročník soutěže **Výzva pro chemika**, která byla určena týmům žáků 8. a 9. ročníků ZŠ. Zúčastnilo se jí 28 týmů, což činí 84 žáků;
- pod záštitou primátora města Plzeň připravil HZS Plzeňského kraje pro základní školy XII. ročník výtvarně-vzdělávací soutěže **Kdy zavolat 150**. Do soutěže se přihlásilo 494 obrázků z 25 škol, po vyhodnocení výsledků proběhly dvě výstavy pro veřejnost, a to v prostorách plzeňské radnice a Techmania Science Center.

Soutěže v on-line prostředí a další formy soutěží:

- MV-GŘ HZS ČR do konce školního roku pokračovalo ve **vědomostní soutěži pro děti a mládež** o Hasičské pohádky 2 na webových stránkách a Facebooku MV-GŘ HZS ČR. Každý měsíc byly uveřejněny nové soutěžní otázky z oblasti ochrany obyvatelstva, požární prevence a IZS. Z obdržených správných odpovědí, kterých v průměru dorazilo 30 měsíčně, byli vylosováni 3 výherci. Na chybné odpovědi bylo odpovídáno opravou chyby s vysvětlením;
- HZS Plzeňského kraje uspořádal online soutěž z tematiky OČMU pro školy **Vím a umím si poradit**, které se zúčastnilo 59 tříd s 985 žáky. Soutěž měla velice kladné ohlasy ze strany účastníků se škol.

Spolupráce s organizacemi působícími celorepublikově i regionálně v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva

HZS ČR aktivně a dlouhodobě spolupracuje na přípravě obyvatelstva také s dalšími subjekty – svazy, nestátními neziskovými organizacemi či spolky.

HZS Karlovarského kraje dlouhodobě úzce spolupracuje s **Asociací záchranný kruh**, jeho příslušníci se podíleli zejména na aktivitách **Centra zdraví a bezpečí – Světa záchranářů**, kde probíhalo vzdělávání dětí, mládeže a ostatních cílových skupin v programech Svět rizik, Svět ohně, Mimořádné události, První pomoc, Rizika v dopravě pro mládež a dalších, včetně jednorázových akcí pro veřejnost např. Ty to zvládneš, Den zdraví, Den bez aut nebo letních příměstských táborů.

S asociací spolupracovaly jednotlivé HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR, buď na základě uzavřených smluv, nebo po ústní dohodě. Zejména využívaly vytvořené vzdělávací materiály, jako jsou výuková videa, interaktivní multimediální učebnice, pracovní listy, testovací systém či databáze obrázků v rámci svých preventivně vzdělávacích akcí, nebo tyto materiály doporučovaly pedagogům na svých kurzech.

V roce 2023 pokračovala realizace projektu „Ty to zvládneš“ – SETKÁNÍ S REALITOU, v jehož rámci jsou vytvářena a publikována úderná a inovativní instruktážně-analytická videa, která vycházejí z reálných dopravních nehod. Jedná se o unikátní spojení reálných záběrů ze zásahů složek IZS doplněné o analýzu nehod a preventivně-emotivní sdělení z úst záchranářů nebo účastníků dopravních nehod. Na realizaci tohoto projektu spolupracovaly nejen zástupci složek IZS, ale i další odborníci na bezpečnost v dopravě. Výsledkem projektu jsou desítky videí z reálných nehod, podpůrné komunikační teasery a řada mediálních výstupů publikovaných na sociálních sítích, webových stránkách (např. <https://www.tytozvladnes.cz/>) a v médiích k dalšímu bezplatnému šíření a využití širokou veřejností.

Dále HZS ČR spolupracuje se zájmovým sdružením **Centrum pro bezpečný stát, z.s.**. V rámci ní je vytvořen, provozován a pravidelně aktualizován portál pro pedagogické pracovníky **www.ocmu.cz**, který sdružuje všechny podpůrné materiály a informace pro výuku tematiky OČMU ve školách.

Spolupráce mezi HZS ČR a **Svazem hasičů Čech, Moravy a Slezska** je trvalá a velmi široká. Na centrální úrovni jsou zástupci MV-GŘ HZS ČR pravidelně zváni na porady Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva a Ústřední odborné rady prevence. Obdobně jsou zástupci HZS krajů pravidelně zváni jak na krajské, tak okresní porady těchto odborných rad. Celoroční spolupráce probíhala také při organizování různých vzdělávacích aktivit, jako byly přednášky a besedy, exkurze, soutěže či jednorázové akce. Spolupráce dále zahrnovala vzdělávání členů

SDH obcí v oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence, jak je níže uvedeno u přípravy dospělé populace.

Každoročně HZS ČR ve spolupráci s **Českou asociací hasičských důstojníků, z.s.** vyhlásí na pátek 13. **Den požární bezpečnosti**. V roce 2023 tato akce proběhla v pátek 13. října s hlavním tématem Topná sezóna – požární bezpečnost při užívání tepelných spotřebičů a komínů. V tento den se konala u všech HZS krajů řada akcí pro veřejnost, zejména prezentační akce se stánkem PVC a Den otevřených dveří na hasičských stanicích (např. HZS Olomouckého a Zlínského kraje měly v tento den otevřené pro veřejnost všechny stanice v kraji). Dále byly preventivní informace distribuovány na obecní úřady a do obecních zpravodajů, umístěovány na sociální síť a do dalších médií. HZS Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského kraje a MV-GŘ HZS ČR s asociací uspořádaly, pro zaměstnance veřejné správy, stavebních úřadů a odbornou veřejnost, 2 semináře Kategorizace staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, kterých se zúčastnilo 120 osob.

Ve spolupráci s **Citadelou Bruntál, z.s.** proběhly v roce 2023 dva kompletní kurzy pro nové instruktory programu Hasík CZ (pro HZS Moravskoslezského a Jihomoravského kraje) a dále dvoudenní motivačně opakovací seminář pro déle pracující instruktory HZS a JSDH Jihomoravského kraje.

HZS Moravskoslezského kraje dlouhodobě spolupracuje s **Hasičským muzeem v Ostravě**, které kromě veřejnosti často navštěvují třídní kolektivy. V běžném provozu ho v roce 2023 navštívilo 3.701 osob. Muzeum se dále zapojilo do kulturního festivalu Ostravská muzejní noc (téměř 800 návštěvníků za noc) a do akce Den s Technotrasou (cca 2.000 návštěvníků). HZS Moravskoslezského kraje se na těchto akcích podílel stánkem PVC.

Programy a projekty přípravy obyvatelstva

V roce 2023 HZS ČR realizoval následující dlouhodobé vzdělávací **programy a projekty**:

Hasiči pro školy

V roce 2023 byly dokončeny další podpůrné materiály projektu, které byly vytvořeny tak, aby byly využitelné také pro jiné cílové skupiny a tvořily tak ucelený balík vzdělávacího materiálu obsahujícího základní témata (bannery, letáky, postery) a byl realizován jejich tisk. Veškerý vytvořený materiál je volně ke stažení na webových stránkách projektu. **Celkový počet stažení** výstupů tohoto projektu je **14.276**, tento počet je však pouze orientační. U jedné osoby dochází k vícenásobnému stažení, na různých prezentačních akcích a poradách si materiály pedagogové stahují přímo do svých paměťových zařízení, šíří mezi sebou na jedné škole apod.

Videoprojekt OČMU

HZS Středočeského kraje ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou a Krajským ředitelstvím Policie Středočeského kraje osmým rokem pokračuje ve videoprojektu pro podporu výuky OČMU. Kanál HZS Středočeského kraje na platformě YouTube zaznamenal, v případě videí vytvořených v rámci tohoto projektu, v roce 2023 celkem **29.121 nových zhlédnutí** o celkové délce 2.306 hodin.

Projekt 3 metry k životu

U HZS Středočeského kraje byl v roce 2023 tento projekt dočasně pozastaven z důvodu odchodu klíčového příslušníka, koordinátora celého projektu. Oživení se předpokládá v první polovině roku 2024. Na sociálních sítích je projekt stále aktivní, je spravován HZS hl. m. Prahy a HZS Královéhradeckého kraje.

HZS Královéhradeckého kraje pokračoval v kampani Parkuj ohleduplně – 3 metry k životu. Na průjezdnost ulic upozorňoval v samostatných preventivních člancích, ale také v souvislosti s výjezdovou činností a požárními cvičeními.

Projekt Centrum zdraví a bezpečí

Příprava projektu probíhala v roce 2023 u HZS Moravskoslezského kraje, kde byly stanoveny obsahy vzdělávacích programů pro jednotlivé cílové skupiny, které budou pod záštitou jednotlivých složek IZS. Dále byly projednávány a implementovány návrhy na multimediální obsah s použitím interaktivních vzdělávacích prostředků ve vytvořených vzdělávacích programech a podepsána dohoda o spolupráci mezi zúčastněnými stranami. K projektu bylo vydáno územní rozhodnutí a stavební povolení, realizace se předpokládá v letech 2024–2026.

HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s Olomouckým krajem zpracoval studii Centra bezpečí Olomouc, kterou dostal krajský úřad k projednání. Studie obsahuje základní informace k centru, mapové podklady, orientační finanční náklady, průvodní zprávu a návrh jednotlivých budov s popisem činností směrem k přípravě obyvatelstva.

U HZS Zlínského kraje proběhla úvodní fáze přípravy projektu, jednání na úrovni krajského úřadu Zlínského kraje a vytipování vhodné lokality.

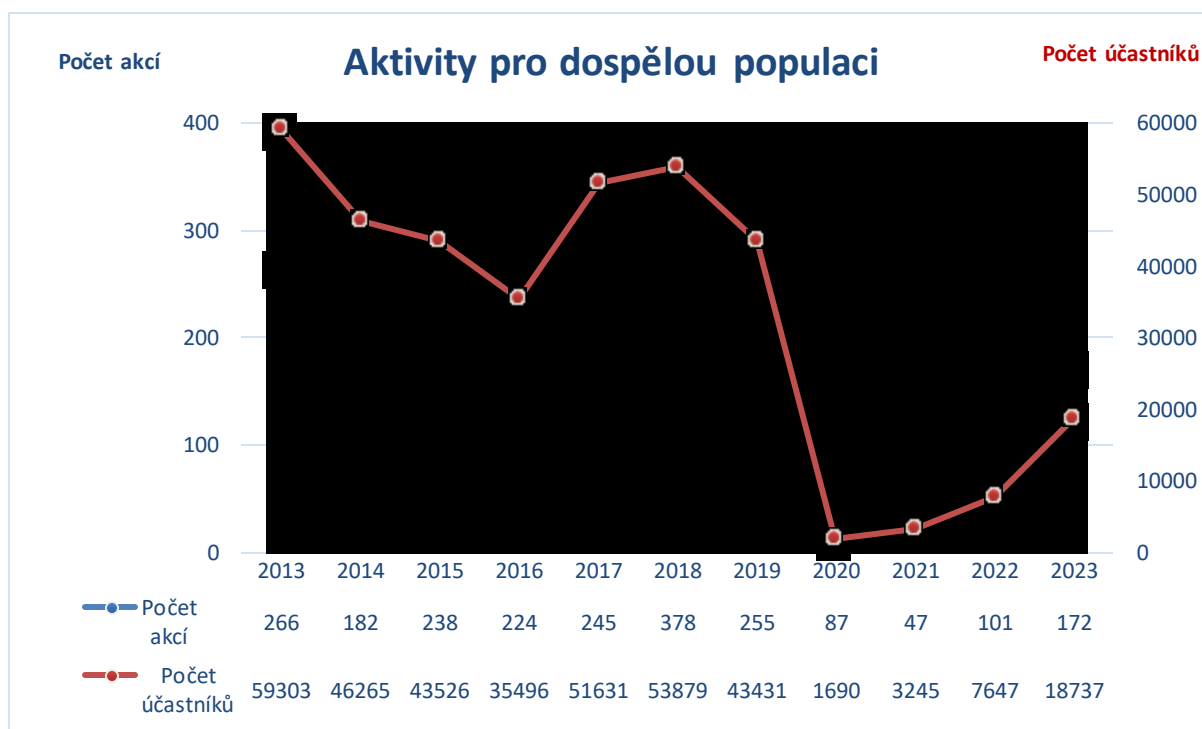
Plzeňský kraj a město Plzeň podepsaly Memorandum o spolupráci na projektu bezpečnostně vzdělávacího centra.

Hasík CZ

Do praktické realizace preventivně výchovných programů Hasík CZ – Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva (zaměřeno na ZŠ) a Hasík CZ – Vaše cesty k bezpečí (zaměřeno na SŠ) bylo v roce 2022 zapojeno 10 HZS krajů (HZS hl. m. Prahy, Středočeského, Plzeňského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého, Jihomoravského, Olomouckého, Moravskoslezského a Zlínského kraje) a MV–GR HZS ČR. Celkem se této činnosti věnovalo 458 instruktorů z řad HZS ČR a 219 mimo sbor. Proškoleno bylo tímto programem **1.561 tříd MŠ, ZŠ a SŠ, celkem 35.497 dětí, žáků a studentů.**

Příprava dospělé populace

Vzdělávání osob v produktivním věku je vzhledem k jejich časové vytíženosti náročné. Organizační zajištění efektivní vzdělávací formy pro tuto cílovou skupinu je, v porovnání s přípravou ostatních cílových skupin, organizačně obtížnější. Samostatnou skupinu ve vzdělávání osob v produktivním věku tvoří členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, kterým se jednotlivé HZS krajů každoročně v rámci školení věnují. Jedná se zejména o metodickou a materiální pomoc při školení Preventista, Technik ochrany obyvatelstva, Specialista ochrany obyvatelstva a Instruktor preventivně výchovné činnosti. V roce 2023 se uskutečnilo pro tuto cílovou skupinu **172 vzdělávacích aktivit s účastí 18.737 osob.** Porovnání zmiňovaných hodnot s údaji z předchozích let je uvedeno v Grafu č. 7.

Graf č. 7 – Počet aktivit v rámci přípravy dospělé populace a jejich účastníků

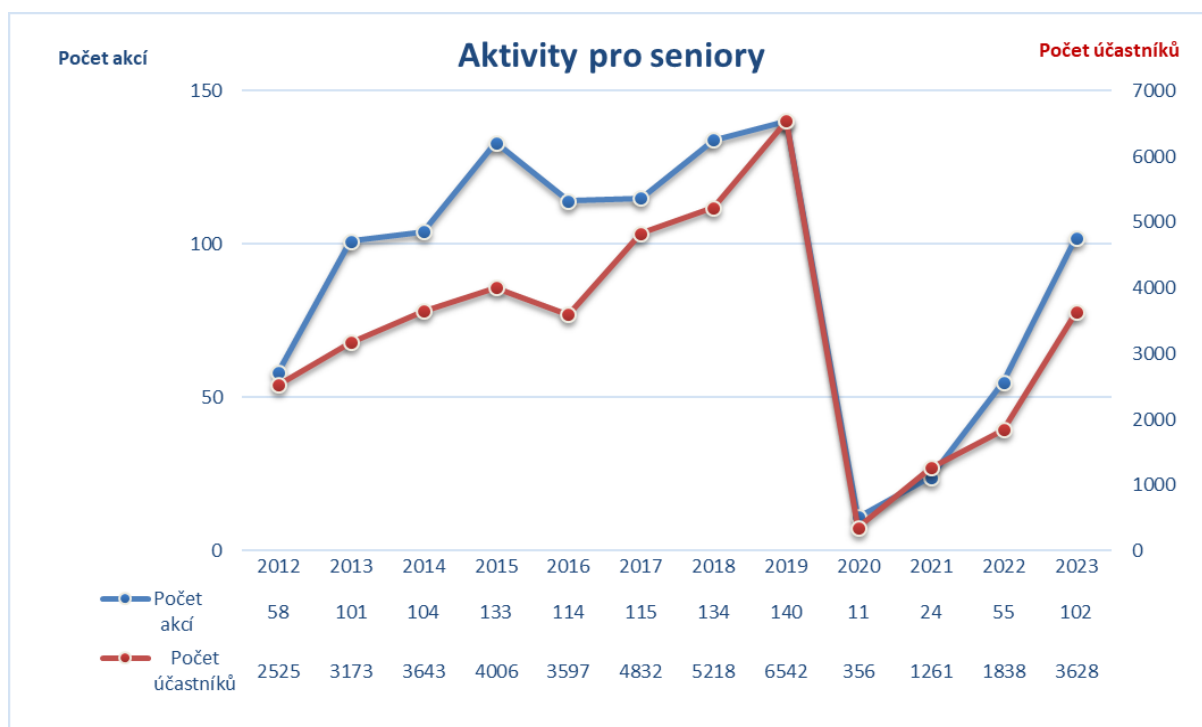
Příklady oslovených skupin osob produktivního věku za rok 2023:

- HZS Olomouckého kraje navázal spolupráci s Fakultní nemocnicí Olomouc zaměřenou na vzdělávání personálu. Impulem bylo provedené taktické cvičení na klinice zubního lékařství, kde vyvstala potřeba proškolení zaměstnance v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. V rámci dvou přednášek bylo proškoleny 100 zaměstnanců v tematických požární ochrany, správného použití hasicího přístroje, varování a evakuace s přihlednutím k odlišnosti prostor – jedna budova je původní (historická) a druhá budova s moderními prvky protipožárního opatření. Evakuace pacientů je však složitá v obou případech. Dále pokračovala spolupráce s Veolia Energie ČR, a.s. (provozovatel teplárny Olomouc a Přerov). Příslušníci připravili projektový den pro zaměstnance. Celá akce byla zaměřena na likvidaci požáru s přihlednutím ke skladovaným látkám v rámci areálu. Zaměstnanci byli proškoleni a následně si prakticky vyzkoušeli použití různých druhů hasicích přístrojů. Další vzdělávací akce pro zaměstnance Veolia Energie ČR, a.s. proběhla na celostátním semináři krizového řízení, kterého se zúčastnili pracovníci zajišťující oblast BOZP této společnosti;
- HZS hl. m. Prahy proškolení zaměstnance, většinou členy požárních hlídek, norského a britského velvyslanectví, Policejního prezidia – ředitelství logistického zabezpečení, Českého vysokého učení technického a společnosti Deutsche Boerse – celkem 313 osob.

Příprava a vzdělávání specifických skupin obyvatelstva

Senioři

Příprava seniorů na běžná rizika, sebeochranu a vzájemnou pomoc při mimořádných událostech probíhala zejména formou přednášek a besed prostřednictvím senior akademii, univerzit třetího věku, ve spolupráci s občanskými sdruženími seniorů, kluby či domovy seniorů a obecními/městskými úřady. V roce 2023 se uskutečnilo **102 aktivit**, kterých se zúčastnilo **3.628 osob v seniorském věku**, jak uvádí Graf č. 8.

Graf č. 8 – Počet akcí a účastníků v rámci přípravy seniorů

Jako příklad těchto aktivit lze uvést dlouhodobou spolupráci HZS Plzeňského kraje s Městskou policií Plzeň na **Plzeňské seniorské akademii**, kde v roce 2023 v rámci 7 besed proškolili 238 seniorů. Celkem bylo pro seniory v tomto kraji zorganizováno 14 vzdělávacích aktivit s celkovou účastí 449 osob.

HZS Jihočeského kraje se účastnil jednání Ministerstva práce a sociálních věcí a Krajského úřadu Jihočeského kraje v rámci tzv. kulatého stolu stárnutí a byl v pravidelném kontaktu s organizacemi sdružujícími seniory a poskytoval jim vzdělávací publikace. V červnu se HZS Jihočeského kraje zúčastnil se stánkem PVC sportovních her seniorů v Českých Budějovicích s účastí cca 300 osob.

HZS Ústeckého kraje ve spolupráci s Městskými úřady Litoměřice a Roudnice nad Labem uspořádal cyklus besed **Místa přátelská seniorům**, kterých se zúčastnilo 110 seniorů.

HZS Kraje Vysočina ve spolupráci s Krajem Vysočina uspořádal 3 besedy **Informovaný senior, aneb jaké nebezpečí číhá na internetu**. U stánku PVC si senioři ověřili znalost čísel tísňových linek se správným nahlášením mimořádné události, orientaci v terénu a neznámém prostředí, dále se věnovali požární prevenci zaměřené na začátek topné sezóny, užívání otevřeného ohně v přírodním prostředí atd.

HZS Olomouckého kraje pravidelně přednášel v klubech seniorů v rámci celého Olomouckého kraje a také na Univerzitě třetího věku. Tématem přednášek byla bezpečnost v domácnostech

a předcházení rizikům. Z dotazů účastníků vyplynulo, že seniory zajímá problematika revizí a povinností s provozováním spalínových cest a kotlů. Otázky v diskusi se týkaly také detektorů kouře a použití přenosných hasičských přístrojů.

Dále ve spolupráci s městem Prostějov uspořádal HZS Olomouckého kraje soutěž jednotlivců a tříčlenných družstev seniorů s názvem **Aktivní senior**. Na jednotlivých stanovištích plnili senioři vědomostní i pohybové úkoly z oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence. Pravidelně v Olomouckém kraji o letních prázdninách probíhá **Táborová škola pro seniory**, kterou organizuje Krajská rada seniorů Olomouckého kraje. Ve 2 turnusech se zde prostřídalo 260 seniorů. Příslušníci navštívili oba turnusy a připravili si přednášku, ukázkou správného hašení vzníceného oleje při vaření a rozdali seniorům preventivní materiály.

Osoby s tělesným nebo mentálním hendikepem

HZS ČR se dlouhodobě věnuje přípravě cílové skupiny osob s hendikepem. V roce 2023 se uskutečnilo **40 akcí s celkovou účastí 1.102 osob**. Vzhledem k mnoha různým formám hendikepu jsou tyto akce vždy velmi specifické a zvolená vzdělávací forma je vždy uzpůsobena druhu postižení. Jedná se především o osoby slabozraké a nevidomé, či s poruchami sluchu. V průběhu roku 2023 se HZS ČR začal výrazněji věnovat také přípravě osob širokého věkového spektra s mentálním a kombinovaným postižením. Počet realizovaných aktivit včetně míry účasti v rámci přípravy této cílové skupiny za jednotlivé roky shrnuje Graf č. 9.

Jako příklad těchto aktivit lze uvést podíl HZS Zlínského kraje na organizaci **Valašské olympiády pro nevidomé a slabozraké**, kterou pořádala Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Vsetín s účastí cca 50 soutěžících a jejich doprovodu. U stánku PVČ účastníci plnili různé vědomostní úkoly a diskutovali o požární prevenci a zabezpečení domácnosti, u hasičské techniky si mohli v klidu osahat výstroj a výzbroj hasiče.

Graf č. 9 – Počet aktivit a účastníků v rámci přípravy osob s hendikepem

MV–GŘ HZS ČR navázalo v průběhu roku 2023 spolupráci se sdružením středních škol **EUROINSITUT**, které se zaměřuje na vzdělávání osob s mentálním či kombinovaným hendikepem širokého věkové spektra. V rámci počáteční fáze spolupráce, v druhé polovině roku 2023, byla realizována přednáška pro speciální pedagogy zmiňované instituce, zaměřená na výběr základních témat Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (účast 60 pedagogů). Dále bylo realizováno ve spolupráci HZS hl. m. Prahy pilotní ověření projektové výuky téže problematiky pro studenty zmiňovaných středních škol. Vzdělávací obsah byl zaměřen na bezpečnostní rizika, plynoucí z aktuálních životních podmínek studentů zmiňovaných středních škol (domovy pro osoby se zdravotním postižením, či se zvláštním režimem).

Jednorázové akce pro veřejnost

Všechny HZS krajů a MV–GŘ HZS ČR pořádaly v průběhu celého roku 2023 pro veřejnost kromě výše uvedených aktivit také jednorázové akce. K těmto aktivitám využívali realizátoři PVC vlastní mobilní stánky pro outdoorové a indoorové akce s různým vybavením. Návštěvníky akcí seznamovali s problematikami požární prevence, ochrany obyvatelstva a IZS pomocí různých kvízů, testů, domečku rizik, magnetických sad, video spotů a dalších preventivně výchovných pomůcek. V roce 2023 proběhlo celkem **483 jednorázových akcí většího rozsahu** (evidujeme pouze akce s účastí nad 50 osob), kterých se zúčastnilo okolo **312 tisíc osob, z toho cca 156 tisíc dětí a mládeže**. Často se HZS ČR na těchto akcích podílel jako

spolupořadatel, obvykle ve spolupráci se složkami IZS, Českým červeným křížem, obcemi či nestátními neziskovými organizacemi. Tyto akce se neřadí svým charakterem k typickým vzdělávacím aktivitám, chápeme je jako doplňkovou formu PVČ a prezentaci HZS ČR.

Do specifické, a svým rozsahem významné, jednorázové akce se v roce 2023 zapojil HZS Královéhradeckého kraje. Účastnil se projektu **Národní skautské Jamboree**, největšího skautského setkání na území ČR od roku 1931. Připravil pro skautky a skauty z celé republiky v termínu 4. a 5. května 2023 nabitý dvoudenní program, kde si účastníci zábavnou formou vyzkoušeli, jak jsou připraveni na různé životní situace, které vyžadují zásah složek IZS. Akce se zúčastnilo více než 5 tisíc dětí a mládeže ve věku od 10 do 16 let a jejich dospělý doprovod.

Specializační kurz Realizace PVČ u HZS ČR

Vzhledem ke snižujícímu se počtu realizátorů PVČ především z řad výjezdových hasičů, zejména v důsledku více jak dvouleté pauzy u přímé PVČ, způsobené protiepidemickými opatřeními, považují HZS krajů pořádání tohoto specializačního kurzu za důležité. Je určen zejména příslušníkům, kteří s realizací PVČ nemají žádné nebo jen malé zkušenosti. Jeho hlavním cílem je vybavit příslušníky HZS ČR znalostmi a dovednostmi tak, aby byli schopni provádět PVČ pro různé cílové skupiny na odpovídající úrovni. Vysvětlit základní zásady správné komunikace, tím zlepšit jejich komunikační techniky, zjednodušit jim jejich přípravu na tyto aktivity a povzbudit je v této činnosti. Dalším cílem kurzu je sjednotit obsah předávaných informací obyvatelstvu během preventivně výchovných aktivit tak, aby jejich účastníci obdrželi informace z problematiky ochrany obyvatelstva, požární prevence a IZS v rámci celé ČR shodně. V roce 2023 se kurzu zúčastnilo a úspěšně ho absolvovalo 16 příslušníků HZS ČR z celkem 5 HZS krajů.

Požadavek na doplnění a rozšíření stávajících realizátorů PVČ řešil samostatně v roce 2023 HZS Olomouckého kraje. Ve dvou kurzech proškolil 53 nových instruktorů PVČ. V rámci kurzu byli účastníci seznámeni s interními předpisy týkajícími se realizace PVČ a akcí v rámci přípravy obyvatelstva, dále se specifiky jednotlivých cílových skupin, zaměřených zejména na vzdělávání dětí, ZŠ, SŠ, seniorů a na veřejné akce a exkurze. Věnovali se verbální i neverbální stránce instruktora PVČ a byl přizván také psycholog HZS Zlínského kraje, který má bohaté zkušenosti z oblasti výchovy a vzdělávání dětí a mládeže.

PVČ prostřednictvím médií

Ze zkušeností HZS ČR vyplývá, že účinným nástrojem k předávání informací občanům jsou **regionální média** (obecní/městské zpravodaje, regionální rádia a televizní stanice, obecní weby, nástěnky apod.) a také **sociální sítě**. Všechny HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR pravidelně

k PVČ využívaly sociální sítě Facebook, Instagram, X (dříve Twitter) nebo YouTube. Umisťovaly zde různé varovné informace s připomenutím správného chování, krátké články, fotografie a videa či pozvánky na akce spojené s PVČ a dále různé vědomostní soutěže a kvízy. Souhrnně bylo v roce 2023 **na sociálních sítích uveřejněno 1.144 příspěvků**.

MV–GŘ HZS ČR v roce 2023 na sociálních sítích zvolilo novou vizuální podobu infografik, které se promítly i do tematických výstupů PVČ. Průměrný příspěvek na sociální síti Facebook s preventivní tematikou oslovil přibližně 80 tis. uživatelů (více než 1.520 tis. zobrazení souhrnně). V médiích celostátních, odborně zaměřených i regionálních se preventivní doporučení objevila více než 320×. Přesný dosah takto poskytovaných informací byl jistě větší, ale nelze ho přesně vyčíslit, neboť média často volně pracují s citacemi či sdílením publikovaných informací.

Ze strany HZS ČR bylo v roce 2023 médiím poskytnuto celkem **212 vzdělávacích příspěvků prostřednictvím rozhlasu, 183 příspěvků prostřednictvím televize a 877 příspěvků prostřednictvím tištěných médií**.

HZS Středočeského kraje ve spolupráci s Krajským úřadem Středočeského kraje a dalšími partnery vytvořil internetový portál Bezpečný Středočeský kraj (<https://bezpecny.stredoceskykraj.cz/>)

HZS Královéhradeckého kraje v roce 2023 pravidelně spolupracoval s redakcí Českého rozhlasu Hradec Králové a Východočeskou TV (vysílání a internetové zveřejnění Magazínu hasiči). Dále k informování veřejnosti aktivně využíval webu HZS Královéhradeckého kraje (cca 200 příspěvků) a sociální sítě Facebook (cca 18.300 sledujících a 1 600.000 uživatelů), X (4.326 sledujících) a Instagram (3.500 sledujících a cca 30.100 uživatelů).

HZS Libereckého kraje spolupracoval se 106 městskými a obecními zpravodaji, v nichž publikoval tematické články z cyklu Hasiči radí. Články včetně letáků s nejdůležitějšími radami dále umisťoval na své webové stránky a sdílel na sociálních sítích Facebook a X.

HZS Moravskoslezského kraje se v roce 2023 podílel na tvorbě 2 dílů seriálu Zachraň se, kdo můžeš pro TV stanici ČT: D, a to na téma Hasičský záchranný sbor a Tisňová linka 112. Dále v Českém rozhlase Ostrava, České televizi a TV POLAR odvysílal 7 reportáží na různá témata (např. detektory požárů a plynů v domácnostech, bezpečná domácnost, prevence vzniku požáru v období vánočních svátků).

Spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B v oblasti PVČ

V roce 2023 pokračovala spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B na zajištění havarijní připravenosti, **informování veřejnosti a preventivně výchovné činnosti** v oblasti vymezené vnějším havarijním plánem.

HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s RWE Gas Storage CZ, s.r.o., PZP Lobodice (provozovatelem podzemních zásobníků plynu) a obecním úřadem Lobodice nakoupili a nainstalovali 118 detektorů kouře pro seniory v zóně havarijního plánování a dále je proškolili a předali jim preventivně výchovné materiály.

Dobře nastavená spolupráce probíhá i v Pardubickém kraji, kde HZS Pardubického kraje s provozovateli (se stanovenou zónou havarijního plánování pro SemtinZone, areál PARAMO a areál Poličských strojiren a.s.) a Krajským úřadem Pardubického kraje připravily aktuální informace pro obyvatelstvo o nebezpečí závažných havárií. Informační letáky a plakáty, a dále zpracované informace pro obyvatelstvo, byly předávány prostřednictvím internetových stránek krajského úřadu, dotčených obcí a při prezentačních akcích, které pořádal HZS Pardubického kraje. V roce 2023 HZS Pardubického kraje zahájil zpracování nových vnějšních havarijních plánů na základě nově stanovených zón havarijního plánování. Po jejich zpracování se budou upravovat také informace pro obyvatelstvo o nebezpečí závažných havárií.

III. Zabezpečení přípravy obyvatelstva

1) Personální zajištění PVČ

Nastavený systém metodického vedení PVČ u HZS ČR má stabilní charakter. Pracovní skupiny PVČ (u MV–GŘ HZS ČR a HZS krajů), které jsou složeny z koordinátora PVČ, zástupce úseku prevence, IZS a operačního řízení a tiskového mluvčího, v roce 2023 komunikovaly jak distančně (telefonicky a online), tak se dle možností scházely prezenčně. U HZS krajů, je nastavena spolupráce také s koordinátory PVČ na územních odborech. Tento systém přispívá k efektivnímu a rovnoměrnému šíření informací preventivního charakteru ve všech částech regionů.

V dubnu 2023 se uskutečnilo dvoudenní instrukčně metodické zaměstnání koordinátorů PVČ HZS krajů v Institutu ochrany obyvatelstva. Koordinátoři byli seznámeni s aktualitami v oblasti ochrany obyvatelstva, krizového řízení a požární prevence, se stěžejními úkoly na další období.

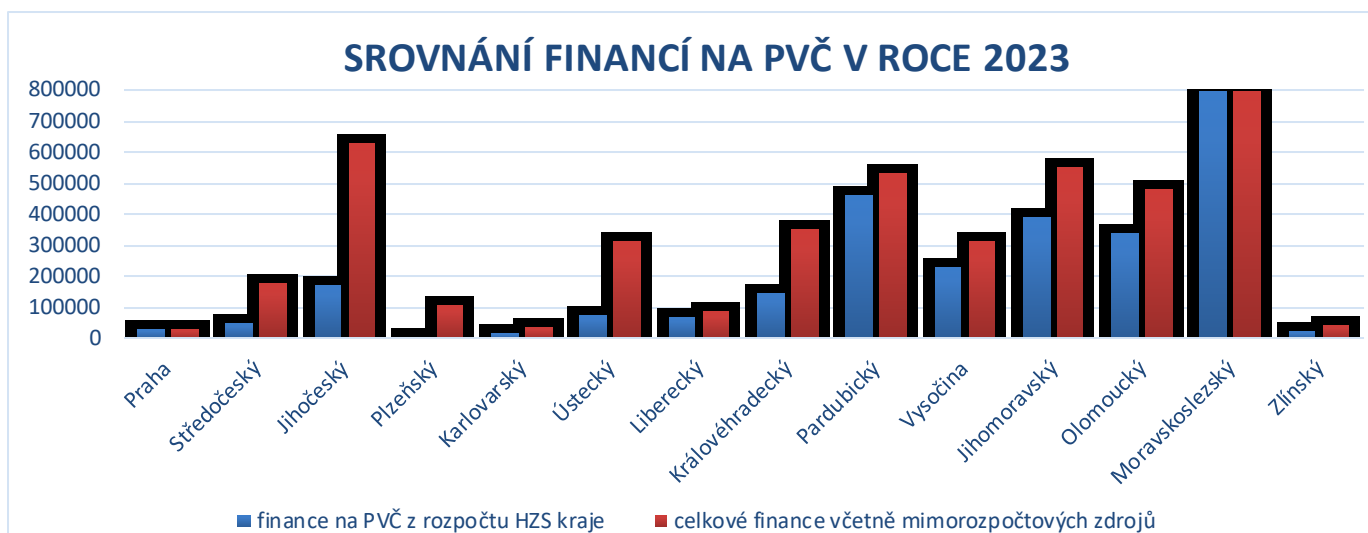
Dále byly prodiskutovány problémy a potřeby HZS krajů v oblasti PVČ a proběhla výměna zkušeností a novinek z jednotlivých krajů.

2) Financování PVČ

V roce 2023 nebyly na PVČ z rozpočtu MV–GŘ HZS ČR uvolněny žádné finanční prostředky pro HZS krajů. Některé HZS krajů, dle Pokynu k organizaci vzdělávání starostů obcí, využili v případě nižší účasti starostů a primátorů nedočerpané finanční prostředky na realizaci PVČ HZS kraje, které byly HZS krajů beze zbytku vyčerpány. Využity byly především na pořízení nového vybavení či obnovu stávajícího již dosluhujícího (nové nůžkové stany včetně jejich mobiliáře pro venkovní akce), na nákup nových materiálů (informační letáky, brožury, bannery a drobné tiskoviny jako pexesa, omalovánky, vystřihovánky, puzzle apod.), nebo jejich dotisk pro PVČ, a drobných propagačních předmětů (balonky, samolepky, magnetky, pásky a přívěsky z reflexního materiálu apod.).

Je nutné také upozorit, že nároky na tvorbu a výrobu nových aktuálních materiálů a na pořízení potřebného vybavení pro realizaci PVČ (nového a obnovu stávajícího) na kvalitní úrovni, srovnatelné s ostatními složkami IZS, se neustále zvyšují. Pro kvalitní a cílenou přípravu jednotlivých skupin obyvatelstva jsou vzdělávací materiály v moderní podobě s aktuálními tématy v současné době nezbytné. Je důležité si také uvědomit, že kvalitně zpracované pomůcky a materiály zároveň prezentují práci HZS ČR a zvyšují důvěru veřejnosti v tento bezpečnostní sbor.

Komparace vynaložených finančních prostředků na PVČ v rámci jednotlivých HZS krajů a MV–GŘ HZS ČR je zanesena v Grafu č. 10. Tabulka č. 1 sumarizuje celkové náklady na PVČ od roku 2015.

Graf č. 10 – Vynaložené náklady na PVČ dle jednotlivých HZS krajů

FINANCOVÁNÍ PVČ									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celková částka (v Kč)	3 965.841	4 005.329	4 112.972	5 364.646	4 834.914	3 858.459	3 363.910	3 569.512	4 485.062
Z rozpočtů HZS krajů	2 648.592	2 341.185	1 966.007	3 139.160	2 382.957	1 964.274	2 038.519	2 403.741	2 811.534
Z rozpočtu MV-GR HZS ČR	631.000	631.000	631.000	651.000	734.500	680.500	631.000	644.700	908.528
Mimorozpočtové financování ¹	666.249	1 033.144	1 515.965	1 594.486	1 643.526	1 207.385	694.391	521.071	765.000

Tabulka č. 1 – Financování PVČ dle jednotlivých rozpočtů

¹ Např. dotace od krajských úřadů, měst, granty či dary

Shrnutí a závěr

V roce 2023 se dařilo realizátorům PVČ plnit všechny hlavní priority a dále stanovené úkoly dle schváleného Hlavního zaměření PVČ u HZS ČR a Plánu k realizaci PVČ MV-GR HZS ČR a jednotlivých HZS krajů. Výše uvedené výsledky dokazují, že realizace PVČ, po tříleté pauze vynucené opatřeními spojenými s onemocněním COVID-19 a bezprostředně poté zapojením HZS ČR do řešení humanitární pomoci spojené s uprchlickou krizí způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, byla opět funkční a efektivní. Byla obnovena spolupráce s našimi dlouholetými partnery v této oblasti a navázána s novými subjekty.

Oblast PVČ je založena především na osobním kontaktu příslušníků HZS ČR s veřejností, jak při různých programech podporujících výuku OČMU v mateřských, základních a středních školách, při akreditovaných vzdělávacích programech pro učitele a management škol, při besedách a seminářích, tak při všech dalších akcích určených veřejnosti i odborníkům. Snahou HZS ČR v oblasti PVČ je příprava obyvatelstva s využitím moderních technologií a pro obyvatelstvo atraktivních edukačních metod, jako je virtuální realita či zážitkové vzdělávání, jejíž rozvoj je jednou z hlavních priorit PVČ u HZS ČR pro nadcházející období.

Tato činnost je však výrazně ovlivňována personálními a finančními limity HZS ČR. Dostatek realizátorů, schopných vést aktivity v rámci PVČ kvalitně a samostatně, je minimálním základem pro pozitivní ovlivnění celospolečenského přístupu civilního obyvatelstva k dostatečnému povědomí o rizicích, připravenosti na mimořádné události a základním znalostem principů sebeochrany, které je primární snahou PVČ u HZS ČR. Dle zkušeností z terénu pouze kvalitně připravený a vybavený personál a pravidelné financování může do budoucna zajistit, aby takto nastavený trend v realizaci přípravy obyvatelstva pokračoval.

Je neoddiskutovatelným faktem, že nebude-li oblast PVČ dostatečně financována, bude docházet k její stagnaci, nedostatečnému využití moderních vzdělávacích metod a nemůžeme očekávat její přirozený rozvoj v následujícím období a s tím spojený nárůst míry připravenosti obyvatelstva.

Fungující systém PVČ napomáhá snižování počtu mimořádných událostí, odvrácení paniky při jejich vzniku a zvýšení povědomí o tom, jak efektivně předcházet mimořádným událostem a jak postupovat v jejich průběhu. Zároveň také prezentuje činnost HZS ČR a zvyšuje jeho prestiž v očích veřejnosti. V neposlední řadě je realizace PVČ ze strany sboru také zárukou kvalitního odborného vzdělávání a korektního šíření informací preventivního charakteru, které napomáhá eliminovat šíření dezinformací.